

**НАСТАВНО –НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ПОСЛОВНЕ ЕКОНОМИЈЕ, БИЈЕЉИНА
СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ**

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Међународна економија

Одлуком Наставно-научног вијећа Факултета пословне економије Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву, број 255-02/21 од 20.04.2021. године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурсу, објављеном у дневном листу “Глас Српске“ од 03.03.2021. године, за избор у академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Међународна економија.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:

1. проф. др Марко Маловић, редовни професор, предсједник

Научна област: Друштвене науке
Научно поље: Економија и пословање
Ужа научна/умјетничка област: Међународна економија
Датум избора у звање 15.06.2016. године
Универзитет у Источном Сарајеву
Факултет пословне економије Бијељина

2. проф. др Горан Поповић, редовни професор, члан

Научна област: Друштвене науке
Научно поље: Економија и пословање
Ужа научна/умјетничка област: Међународна економија
Датум избора у звање 18.05.2016. године
Универзитет у Бањој Луци
Економски факултет Бања Лука

3. проф. др Бранко Крسمановић, редовни професор, члан

Научна област: Друштвене науке
Научно поље: Економија и пословање
Ужа научна/умјетничка област: Рачуноводство и ревизија
Датум избора у звање 13.07.2012. године
Универзитет у Источном Сарајеву
Факултет пословне економије Бијељина

На претходно наведени конкурс пријавио се 1 кандидат:

1. др Весна (Славко) Петровић

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући прописане чланове 77. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“ бр. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16), чланове 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и чланове 5., 6. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатаима за изборе у звања, Наставно-научном вијећу Факултета пословне економије и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси слиједећи извјештај на даље одлучивање:

ИЗВЈЕШТАЈ**КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ**

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Конкурс је објављен од стране Универзитета у Источном Сарајеву на основу члана 54. став 1. тачка 10. Закона о високом образовању („Службени гласник“ РС, број: 67/20) и Одлуке Сената број: 01-С-52-ХИИ/21 од 25.02.2021. године
Дневни лист, датум објаве конкурса
„Глас Српске“, 03.03.2021. године
Број кандидата који се бира
1
Звање и назив уже научне/умјетничке области, уже образовне области за коју је конкурс расписан, списак предмета
Међународна економија
Број пријављених кандидата
1

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Весна (Славко) Петровић
Датум и мјесто рођења
04.01.1975. Бијељина
Установе у којима је кандидат био запослен
Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву Британска Амбасада, Сарајево/Бања Лука
Звања/радна мјеста
Доцент, Виши асистент (избор и реизбор) Координатор за развојне пројекте
Научна област
Међународна економија
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Удружење економиста Републике Српске „SWOT“
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Економски факултет, Пале, Универзитет у Источном Сарајеву, 1996-2000
Назив студијског програма, излазног модула
Спољна трговина и финансије
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Институт за развојне студије, Универзитет у Сасексу, Велика Британија (<i>Institute of Development Studies, University of Sussex, England, United Kingdom</i>) 2002-2004
Назив студијског програма, излазног модула
Управљање и развој (Governance and Development)
Наслов магистарског/мастер рада
„Улога међународних организација у економском опоравку постконфликтне Босне и Херцеговине/Републике Српске“

Ужа научна/умјетничка област
Међународна економија
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Економски факултет, Пале, Универзитет у Источном Сарајеву 2009 - 2016
Наслов докторске дисертације
„Спољна трговина и инострана средства и функцији економског развоја Босне и Херцеговине“
Ужа научна област
Међународна економија
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву Доцент, ужа научна област Међународна економија од 09.09.2016. – тренутно 2. Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву, од 26.12.2013. – 9.9.2016. Виши асистент, ужа научна област Међународна економија (реизбор) 3. Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву Виши асистент, ужа научна област Међународна економија од 27.11.2008. до 27.11.2013.
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора
<ol style="list-style-type: none"> 1. Петровић, В. (2008), Економске карактеристике изградње мира и улога међународних финансијских институција, <i>Нови економист - часопис за економску теорију и праксу</i>, бр. 4, Факултет спољне трговине, Бијељина. 2. Петровић, В. (2009), Радничке дознаке - демографске, економске и институционалне детерминанте прилива страних средстава - <i>Зборник радова, Економски факултет у Источном Сарајеву</i>. 3. Панић, П. и В. Петровић (2009), Спољна трговина Европске Уније и односи са Триадом - Панићем, <i>Нови економист - часопис за економску теорију и праксу</i>, двоброј 5 и 6, Факултет спољне трговине, Бијељина. 4. Петровић, В. (2009), Либерализација спољне трговине у транзиционим економијама и искуства БиХ - <i>Нови економист - часопис за економску теорију и праксу</i>, двоброј 5 и 6, Факултет спољне трговине, Бијељина. 5. Маловић, М. и В. Петровић (2009), Foreign direct investment in Bosnia and Herzegovina - <i>Lingua Franca or Perplexity of original sin?</i> (Страна директна улагања у Босну и Херцеговину – лингва франка или последица првобитног греха) - Међународна конференција, Београд, <i>EC Tempus, Business University of the New Age in Serbia: the BBA, Business opportunities in Serbia, Belgrade Banking Academy, Belgrade and Institute of Economic Science, Belgrade</i>. 6. Петровић, В. (2010), Нобелова награда - престиж у свијету науке - изазови савремене економије, <i>Нови економист - часопис за економску теорију и праксу</i>, бр. 8, Факултет пословне економије, Бијељина.

7. Петровић, В. (2010), Страна директна улагања у БиХ/РС, *Нови економист - часопис за економску теорију и праксу*, бр. 9, Факултет пословне економије, Бијељина.
8. Петровић, В. (2011), Foreign aid and economic development in transition economies: Vicious circle vs. better targeting, *International Conference Researching Development and entrepreneurship in transitional economies - REDETE*, Вања Лука.
9. Панић, П. и В. Петровић (2012), *Царински систем и царински поступак*, Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву (научна књига/монографија).
10. Панић, П. и В. Петровић (2013), Економска и нормативна рјешења за сузбијање сиве економије, XVIII *Интернационални научни скуп Стратегијски менаџмент и системи подршке одлучивању у стратегијском менаџменту*, Економски факултет, Суботица.
11. Петровић, В. (2013), Европске интеграције: ЕУ фондови, економске импликације и изазови, I *Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ 2013*, *Нови економист*, бр. 13., Факултет пословне економије, Бијељина.
12. Петровић, В. (2014), Утицај глобалних промјена на међународну трговину, II *Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ 2014*, *Нови економист*, бр. 16., Факултет пословне економије, Бијељина .
13. Петровић, В. (2015), Нови концепт – европско економско управљање, III *Интернационални научни скуп ЕКОНБИЗ 2015*, *Нови економист* бр. 18., Факултет пословне економије, Бијељина .
14. Петровић, В. (2016), Повезаност туризма и трговине – теоријска и емпиријска разматрања, *Зборник радова*, Економски факултет, *Пале*, Универзитет у Источном Сарајеву, V Научна конференција са међународним учешћем.

Радови послје избора/реизбора

Радови објављени у научним часописима и зборницима са рецензијом

1. Petrović, V. i I. Mirović (2016), **Dynamic interaction of international trade and capital flows – theoretic and empirical analysis**, *The priority directions of national economy development*, Proceedings of the International Scientific Conference, University of Niš, Faculty of economics, October, 13, 2016. ISBN: 987-86-6139-129-3; <http://isc2016.ekonomskifakultet.rs/ISCpdfs/ISC2016-05.pdf>

Међународна трговина и директне стране инвестиције сматрају се важним катализаторима економског раста у земљама у развоју. У литератури која се бави темом утицаја међународне трговине и токова капитала на економски раст и развој нема јединствених закључака, а самим тим ни о улози економских и институционалних предуслова за промоцију међународне трговине и инвестиција. Анализа у овом раду заснива се на разматрању међусобне интеракције међународне трговине и страних директних инвестиција и на питање да ли се функција утицаја на економски раст постиже на начин да ова два фактора заједно подстичу раст, односно да су комплементарни, и која је њихова међузависност, или се међусобно искључују и, према томе, представљају међусобне супституте.

- 2. Петровић, В. (2016), Улога институција у области трговине и иностраног капитала, Зборник радова Треће Интернационалне конференције Економског факултета у Брчком, Универзитет у Источном Сарајеву, „Партнерство власти, привреде и институција високог образовања у подстицању економског развоја“ ISBN 978-99938-95-24-4.**

Истраживања показују да након постизања одређеног степена макроекономске стабилности институције постају једна од најважнијих детерминанти економског раста у земљама у развоју, а емпиријски докази потврђују хипотезу да разлике у *per capita* приходима између земаља имају у основи разлике у институционалној инфраструктури. Добра институционална инфраструктура подстиче појединце и фирме да инвестирају у област производње, која је повезана са трговином са иностранством, као и у образовање и техноогију, који су главни фактори економског раста. Надаље, адекватан квалитет инвестиција води ка повећању обима инвестиција и отуд и ефикасности инвестиција. Мјерење везе између ефикасности институција, трговине и страних директних инвестиција могуће је уз коришћење различитих метода и повезаних индикатора који процјењују корупцију, владавину закона, регулаторно оптерећење, квалитет јавне адиминистрације и политичку стабилност. Стога, у овом раду се настоји презентовати и анализирати тренутна поставка институција у области трговине и инвестиција у БиХ, као и њихова (не)ефикасност у циљу постизања економског раста и развоја. Рад започиње са представљањем теоријских поставки везаних за улогу институција у области трговине и инвестиција, па слиједи поглавље које наглашава сложену институционалну структуру у БиХ. Након тога, посебно се обрађује улога институција у области трговине и инвестиција у БиХ. У закључку се истиче да би институционални оквир требао да постави основу за ефикасно искоришћавање ресурса, повећање капацитета, постизање конкурентности домаће производње и коначно повећање извоза. Постизање ових циљева омогућило би убрзану интеграцију БиХ у регионалне и глобалне економске токове, што би заузврат створило предуслове за убрзани економски развој.

- 3. Маловић, М. и В. Петровић (2017) Да ли је невидљива рука увек на нашој страни?: прилог оцени трансатланског трговинског и инвестиционог партнерства (ТТИР), *Opportunities for inclusive and Resilient Growth, Thematic proceedings/ тематски зборник*, Институт економских наука, Београд, пп. 117-127. ISBN 978-86-89465-29-7., www.ien.bg.ac.rs**

ЕУ и САД имају највећу глобалну економску везу кроз размјену роба и услуга која достиже 2 млрд. евра дневно. Стога је одувијек постојао јасан економски разлог за закључивање споразума о слободној трговини између двије стране Атлантика; међутим финализација споразума се није догодила током претходне декаде упркос потенцијално огромним економским ефектима. Аналитичари сматрају да је изненадно поновно откриће Европе и њеног великог тржишта последица неуспјеха тзв. Доха рунде глобалних трговинских преговора, као и уопштено глобалне економске климе. Кључни документ који чину базу за преговоре јесте извјештај припремљен од стране радне групе за запошљавање и раст на високом нивоу између ЕУ-САД. Тај документ представља трошкове и користи од евентуалног Трансатланског договора. Обостране користи произилазе из потенцијалне елиминације, смањења или превенције трговинских препрека за робе, услуге, инвестиције, особито нецаринских баријера у свим категоријама економске активности уз хармонизацију њихових различитих регулаторних и административних режима. Главна трговинска питања између ове двије јурисдикције тичу се горућих тема XXI вијека везаних за третман пољопривредних производа, безбедност хране, посебно конзумацију и дисеминацију одређених врста ГМО, заштиту потрошача и еколошке стандарде. Стога, рад се бави *cost-benefit*

анализом и глобалним посљедицама ТТIP не само на релацији САД-ЕУ, већ можда још више у односу потрошача и интереса крупног капитала, нарочито мултинационалних и транснационалних компанија.

- 4. Петровић, В. (2017), *New digital trade agenda/Нова агенда дигиталне трговине, Зборник радова (Proceedings) са 22. Интернационалног научног симпозијума, Стратешки менаџмент и одлучивање*, Универзитет у Новом Саду, Економски факултет у Суботици, ISBN 978-86-7233-362-6, мај, 2017.**

Концепт дигиталне трговине може бити веома широк, али у основи обухвата тражење, куповину и достављање роба и услуга преко Интернета. Међународном економијом данас доминирају глобални вредносни ланци и Интернет омогућава додатни начин компанијама да учествују у овим ланцима. Утицај Интернета на трговину огледа се у проширивању могућности за појединце и компаније који су традиционално били маргинализовани на међународном нивоу у смислу иновација и конкурентности, пружајући им више прилика с обзиром да се трошкови обављања међународне трговине смањују. Друге традиционалне препреке трговини у земљама у развоју као што су лоша инфраструктура, неефикасна логистика, удаљеност тржишта могу, такође, бити превазиђени пошто Интернет омогућава производима да се пронађу и доставе он лајн. Стога, овај рад анализира прилике и изазове које нова агенда дигиталне трговине представља за растућу међународну размјену и како се то одражава на трговинске политике. Свјетски економски форум процјењује да потенцијални економски раст који би се могао остварити либерализацијом баријера везаних за приступ Интернету и дигиталној трговини у оквиру групације Г20 може достићи 4,2 милијарде америчких долара. Овај потенцијал је чак и већи за земље у развоју, гдје ће комбинација растуће младе популације, повећања прихода и урбанизације утицати на приступ Интернету, дигиталној трговини и користима и за појединце и за компаније. Надаље, овај рад презентује препреке које тренутно утичу на дигиталну трговину, али и анализира како традиционална трговинска питања траба да буду поново размотрена у свјетлу интернета, и сугерише области трговинске политике које треба надаље да подспјеше дигиталну трговину. Анализом скривених вриједности дигиталне трговине рад, такође, презентује различите правце политика које водеће развијене земље и кључни међународни форуми предлажу и спроводе како би омогућиле институцијама да подрже нову дигиталну економију у XXI вијеку. У закључку рада аутор сугерише како ове агенде могу утицати на земље у развоју.

- 5. Петровић, В. (2017) *Сложеност институционалне инфраструктуре БиХ у области трговине и иностраних средстава, Зборник радова, Андрићград, септембар, 2017.***

Рад се бави анализом институционалних препрека везаних за економски развој и то кроз анализу институционалних поставки везаних за спољну трговину и токове иностраног капитала. Узимајући у обзир величину БиХ, у смислу површине, становништва, тржишта, јачине, односно слабости БиХ привреде, чини се да се може започети од генералне констатације о гломазности, енормној јавној потрошњи државног апаратуса и неодрживости овако сложеног институционалног окружења. Изградња институција представља један од основних предуслова за економски развој, што надаље представља темељни циљ приступања ЕУ. У разматрању економског развоја БиХ, чланство у Унији захтијева постојање функционалне тржишне економије и способност суочавања са конкурентским притиском и тржишним снагама у Унији. Институционално повезивање једне земље са структурама ЕУ претпоставља европеизацију друштва у најширем смислу те ријечи. Закључује се да је неадекватност јавне управе на свим нивоима и неефикасност институционалних и

техничких капацитета основна препрека и кључ за економски развој. Напредак у овој области водио би ка циљу стварања бољег пословног окружења и предузетничке климе као предуслова за развој конкурентних економија, те могућности искоришћавања извора ендеогеног раста.

6. Мирковић, И. и В. Петровић (2017), **(Анти)глобализам и земље у транзицији**, Зборник радова са V Интернационалног научног скупа, Трендови развоја и промјене у новој економији земаља у транзицији, Факултет пословне економије, Бијељина, Универзитет у Источном Сарајеву, јун, 2017. ISBN: 978-99955-45-25-3, UDK: 316.42:330.34, www.ekonbiz.ues.rs.ba

Савремено међународно економско окружење одликује процес глобализације националних и регионалних тражишта. На овај процес нису имуне ни земље у транзицији. Транзиција је по учинцима процес имплементације глобализације у земљама које излазе из социјализма и комунистичке парадигме по концепту Вашингтонског консензуса. Међутим, транзиција је у већини постсоцијалистичких земаља била теоријски недовољно осмишљен концепт, инсистирало се на брзој и неупитној приватизацији. Приватизације у Босни и Херцеговини и Србији подржане су од стране глобалних финансијских институција, Свјетске банке и IMF под условима и по програмима мјера тих институција се проводе. Цијену приватизације, о којој нико, озбиљно не говори у анализираним државама, скупо плаћају радници и потрошачи. Приватизација чешће затвара радна мјеста него што отвара нова. Отпуштени радници не постају јавни трошак, јер не постоји ваљан систем осигурања за случај незапосленост. Дакле, економска политика земаља у транзицији није ствар националне државе већ програм мјера и услова глобалних финансијских институција IMF, Свјетске банке и институција ЕУ, испостављених транзиционим земљама. Међутим, поставља се дилема, оставити елитама, у земљама у транзицији да донесу програме развоја или слиједити глобалне институције и њихове пројекте укључујући и ЕУ. Шта је ваљан избор? Европска унија, након Брежита, је у интензивној кризи и преиспитивању с обзиром на унутрашње устројство и односе међу чланицама, положај и моћ у међународним односима након предсједничких избора у САД и угрожености европског система вриједности додатно потенцираног мигрантском кризом. Питање је може ли ЕУ да усагласи своје разлике, а да их не поништи, како би била привлачна за земље у транзицији које у свјетлу нове геополитике морају да траже своје мјесто.

7. Петровић, В. и И. Мирковић (2018) **The link of Intra-Industry Trade and Relation to Foreign Direct Investments**, ECONOMIC THEMES (2018) 56(3):357-368, EF NIŠ EKONOMSKE TEME, Vol. 56 (3), UDK 33 (497.11), ISSN 0353-8648, eISSN 2217-3668, <http://www.economic-themes.com>

Међународна трговина прилично често укључује интраиндустријску трговину (ИИТ) - дефиниција класификује ИИТ као трговину сличним робама или услугама које припадају истој индустрији; које истовремено увози и извози одређена држава током одређеног временског периода, углавном на нивоу године дана. С друге стране, стране директне инвестиције (СДИ) директно утичу на међународну трговину, као и на интраиндустријску трговину. Према недавним истраживањима током последњих деценија примећено је оживљавање интереса за интраиндустријску трговину; како на микро тако и на макро нивоу. Стандардна Грубел-Лојдова формула и даље се користи за емпиријска истраживања. Међутим, она се односи само на међународну трговину, занемарујући токове капитала и СДИ. С обзиром на њихову огромну важност, овај рад покушава да истражи релевантне податке у вези с тим. Рад представља темељни теоријски оквир повезан са ИИТ, и тачније, истражује директну везу коју ИИТ и СДИ чине у савременим међународним економским односима. Поред представљене теорије

у вези са предметима истраживања, даље посматрање укључује анализу емпиријског истраживања и студије случаја. То је омогућило ауторима да изнесу закључке и, према томе, предложи потенцијалне импликације на развојну политику.

- 8. Мирковић, И. и В. Петровић (2018) Ефикасност и ограничења монетарних политика БиХ, Србије и Хрватске, Зборник радова Економског факултета Брчко, Универзитет у Источном Сарајеву, Volumen 12, Sveska 1, ISSN 2303-8861, UDK:338.23:336.74 (497)(4-672EU), DOI:10.7251/ZREFB1812097M, <http://zbornik.efbrcko.ba>**

Економски проблеми у условима неолиберализма и транзиције, лоших и неуспјелих приватизација у БиХ, Србији и Хрватској су готово идентични, али се монетарни оквир разликује. БиХ има валутни одбор, Србија има политику циљања инфлације, а Хрватска номинално сидро девизног курса (режим пливајућег управљаног девизног курса). На питање која се монетарна стратегија показала дјелотворном у управљању кризом и санирању њених посљедица, нема адекватног и задовољавајућег одговора. Наиме, три посматране земље су мале, отворене транзиционе земље, високо евроизоиране, са слабије развијеним институцијама и финансијском структуром, осјетљиве на промјене девизног курса трпе ограничења, из економског и финансијског система, посебно у условима кризе у вођењу активне и самосталне монетарне политике. Упркос циљу централне банке, да промовише генералну политику државе и различито институционално устројство централних банака у наведеним државама, и њихове несводиве функције, ЦБ БиХ функционише у режиму валутног одбора, док централне банке Србије и Хрватске у режиму, „квази валутног одбора“, постоји јединство циља, стабилност цијена, курса, и финансијска стабилност. Заједнички именоватељ монетарних политика централних банака БиХ, Србије и Хрватске да нису довољно самосталне, активне и развојно оријентисане.

- 9. Петровић, В. и Ј. Тривундић (2018) Значај транснационалних компанија и кретање капитала за развој националне економије, Зборник радова са VI Интернационалног научног скупа ЕконБиз, Савремено пословање у функцији развоја националне економије, ФПЕ, јун 2018, стр. 266-280, ISBN: 978-99955-45-26-0, UDK: 339.7:330.341, www.ekonbiz.ues.rs.ba**

Стране директне инвестиције као облик кретања капитала један су од основних начина развоја националне привреде у већини земаља које немају велику количину ресурса, довољан техничко технолошки развој и савремену привреду. Главни и највећи носиоци страних директних инвестиција су транснационалне компаније. С једне стране, транснационалне компаније путем страних инвестиција омогућавају проширење сопствених производних капацитета и освјање нових тржишта, док, с друге стране, национална економија земље домаћина тих инвестиција доживљавају како позитивне, тако и негативне ефекте. Рад представља теоријске фундаменте везане за ТНК и међународно кретање капитала, али и анализира њихов значај за националне економије у глобалном окружењу савременог међународног пословања. Емпиријски дио рада приказује податке везане за ове тематске области у БиХ и на основу њиховог сагледавања и анализе предочава препоруке које се односе на економске политике. Такође, рад се осврће и на процес транзиције и реформи у БиХ и у том погледу бави се и улогом Европске уније у процесу развоја националне економије БиХ.

10. Петровић, В. (2019) **Либерализација свјетске трговине и утицај на економски развој малих земаља**, *Зборник радова са Научног скупа Академије наука и умјетности Републике Српске – Развој малих земаља у условима глобализације*, Књига XLVII, Одјељење друштвених наука Књуга 42, стр. 193-205., ISBN 978-99976-42-16-5

У доступној научној литератури на тему трговине, развоја, либерализације, глобализације и за њих везаних економских политика могуће је наћи бројна становишта и аргументе за и против глобалних процеса. Дискурси који су актуелни, а често и контрадикторни су: трговинска либерализација подспјешује развој, као и заштита домаћег тржишта; глобализација је штетна за мање развијене земље, али и корисна у одређеном контексту; међународне мултинационалне институције су недемократске, али и неопходне за помоћ земљама у развоју и сл. Исто се односи и на међузависност одређених економских појава које су веома сложене, тако да се, на примјер, трговина може неоспорно повезати са економским растом и развојем, али да је доста тешко јасно одредити да ли је она узрок или посљедица тих појава. Стога, рад се бави анализом теоријских и емпијских поставки на дату тему. Концепт економског окружења (*economic environment*) и концепт институционализма, односно, економског управљања (*economic governance*) су два тренутно најактуелнија теоријска правца, која тек треба утемељити, јасније дефинисати институције, економско окружење, затим везу између њих и економских показатеља, емпијски тестирати међузависност, па употребити налазе у дефинисању економских политика појединачних земаља, и исте искористити за реформисање развојних препорука мултинационалних институција.

11. Петровић, В. и Ц. Мишић, (2019) **Изазови четврте индустријске револуције и посљедице за међународну економију**, *Зборник радова са VII Интернационалног научног скупа ЕконБиз, Изазови глобалне економије у свјетлу четврте индустријске револуције*, ФПЕ, јун 2019, стр. 214-226, ISBN: 978-99955-45-29-1, UDK: 316.422:339.5, www.ekonbiz.ues.rs.ba

Четврта индустријска револуција представља наставак треће индустријске револуције - дигиталне индустријске револуције. Она утиче на све индустрије широм света, тиме и токове међународне економије, и веома брзо ствара велике промјене на нелинеаран и иррегуларан начин. Ова револуција је повезана са темама као што су вјештачка интелигенција, роботика, интернет ствари, 3Д штампачи, нанотехнологије, биотехнологија, складиштење енергије, квантно рачунарство и други. Појава ових технолошких открића неће само промјенити начин на који радимо, већ и интеракцију између нас и начина на који живимо. Рада представља главне карактеристике ове револуције, упоређује је са претходним, описује позитивне и негативне стране и анализира посљедице на токове међународне економије. Закључује да утицај четврте индустријске револуције зависи од тога колико добро предвидимо и искористимо позитивне стране у свакодневном животу појединаца, али и глобално на нивоу међународне глобалне економске интеракције.

12. Mirović, I. i V. Petrović (2020) *Growth limits and European fiduciary money, Novi Economist: Journal of Economic Theory and Practice | Vol 14, N° 27.*

Рад разматра феномен глобалног раста, истичући успоравање и (ограничења) раста БДП на Западу. Упоређујући Сједињене Државе као најзрелију економију на свету, Кину као новог хегемона, земље ОЕСД, земље БРИКС и остатак света, показујемо раст и неједнаки развој пет „регионалних будућности“ глобалног света. Поред непосредних економских разлога успоравања западних економија и друштава, кризе структуре и функционисања демократског капиталистичког система и еколошких ограничења

одрживости, истичемо два неекономска момента: крај либерализма као темељне идеологије западног света и губитак поверења, што је основна морална категорија. Према футуристичким прогнозама, Запад је успорио, финансијски систем је оштећен, а опоравак је спор и неизван. Разматрају се следеће теме: парадигма раста, вера у трајни напредак, крај либерализма и губитак поверења, опоравак западних економија, неке мере монетарне политике и европски фидуцијарни новац и успоравање раста Евразоне. Монетарна економија евра као договорене јединствене валуте изазвала је снажне промене у еврозони и „заробила“ је Европску унију. Економија евра, између осталог, одговорна је за оштру поделу држава чланица еврозоне на земље са вишком и дефицитом, као и за кризу, стагнацију и успоравање економског (неекономског) раста еврозоне.

13. Petrović, V. i I. Mirović (2020) The challenges od digital economy - Global value chain transformation and FDI trends in Covid era, Faculty of Economics, University of Niš, 15 October 2020, International Scientific Conference *DIGITAL ECONOMY: CHANCES, RISKS, SUSTAINABLE DEVELOPMENT*

Рад представља главне карактеристике, али и изазове дигиталне економије, кроз анализу трансформације глобалних ланаца вредности (global value chains - GVC) у најновијој ери Covid-19. Аутори представљају како је на GVC драматично утицала пандемија Covid-19, како у производном, тако и у трговинском аспекту. Рад се такође бави најновијим трендовима страних директних инвестиција, описује позитивне и негативне стране путем тренутно доступних података и анализира последице на токове међународне економије. Стога закључак описује стање везано за дигиталну економију тренутно у свијету, њену дубоко трансформитивну природу, трендове и сугерише могуће смернице за развојне политике.

Објављена научна књига/монографија:

- 1. Панић, П. и В. Петровић (2020) Царински систем и царинско пословање, друго измијењено и допуњено издање, СР – Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, UDK 339.543(075.8); ISBN 978-99955-45-35-2; COBISS.RS-ID 129916417.**

Аутори су у књизи обрадили и систематизовали сложену проблематику пореза и пореске политике у БиХ, са посебним нагласком на царине и царинске поступке. У односу на претходно издање промјењена је структура и редослед поглавља, али значајно су допуњени подаци везани за измјене регулатива у датим областима. Први дио обрађује основне појмове везане за царине, царински систем Босне и Херцеговине, царинску политику и основне елементе царинског система БиХ. У другом дијелу књиге који носи назив Царинска документа за спровођење царинског поступка обрађени су основни елементи царинског поступка, као и царинска документа на основу којих се спроводи поступак транзита. Трећи дио обрађује нову верзију INCOTERMS 2020. у односу на претходну верзију из 2010. Године. Износе се образложења за најновије термине који се користе у поступку царинења са посебним акцентом на тумачења обавеза уговорних страна у поступку међународне размјене роба и услуга у складу са захтјевима Међународне трговинске коморе у Паризу. У четвртм дијелу под називом Акцизе приступа се појму дефинисања акциза у БиХ, основица акциза за акцизне производе, настанка обавеза обрачунавања и плаћања акциза, као и права на поврат прихода од акциза. У датом поглављу ажурирани су подаци и евидентиране промјене које су настале у претходном временском периоду. У петом дијелу који носи назив Порез на додату вриједност посвећује се значајна пажња основним елементима ПДВ, облицима, методама за обрачун, као и системом расподјеле јавних прихода од индиректних пореза у БиХ. У шестом дијелу је дат сажет приказ обрачуна и уплате

доприноса у Републици Српској. Седми дио обухвата историјат и процес интегрисања Европске уније, главне институције, основне политике, као што је монетарна и фискална, као и комунитарно право Европске уније. Осми дио се бави проблематиком пореза Европске уније. Систематизоване су основне особине пореских система земаља Европске уније, као и директиве о порезу на додату вриједност и утицај сиве економије са посебним освртом на избјегавање плаћање пореза.

Објављена монографска студија/поглавље у научној књизи међународног значаја:

1. **Petrović, Vesna (2019) Contemporary Challenges of International Economic Relations: Global Trade and Investment Trends**, pp.152-167, DOI: 10.4018/978-1-5225-8970-9.ch010, www.igi-global.com/chapter/contemporary-challenges-of-internationaleconomic-relations/226125?camid=4v1.

Chapter published in the book (poglavlje štampano u knjizi) *Ethical and Sustainable Supply Chain Management in a Global Context*, ed. Ulas Akkucuk, IGI Global, Publisher of Timely Knowledge, Premier Reference Source ISBN13: 9781522589709|ISBN10: 1522589708|EISBN13: 9781522589716|DOI: 10.4018/978-1-5225-8970-9.

У овом поглављу фокус је на анализи савремених изазова који су утицали на кретања у спољнотрговинском сектору глобалне економије. Фокус је на узроцима и последицама темељних промена у међународним економским односима. Анализа се заснива на следећим подацима: вредност светске трговине, извоз и увоз, динамика и структура размене. Савремена обележја светске економије попут транснационализације, интрасекторске трговине, све веће вредности трговине услугама и он-лине трговине, такође, су незаобилазни део овог рада. У зависности од степена развоја, глобалне промене имају специфичне последице на развијене земље, растуће и економије у развоју. Поглавље се у завршном делу фокусира на анализу како геополитички фактори утичу на односе међу кључним глобалним учесницима - Кином, САД, Русијом и Европском унијом и како ти односи утичу на економске, а пре свега на трговинске односе.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора

Кандидаткиња др Весна Петровић запослена је на Факултету пословне економије у Бијељини од 2008. године и активно учествује у наставно-научном процесу 13 година. Избор у звање вишег асистента за ужу научну област Међународна економија добила је 27.11.2008. године на Факултету пословне економије, Универзитета у Источном Сарајеву, а 26.12.2013. добила реизбор на исто мјесто, а звање доцента добила је 09.09.2016. године.

Предмети на првом циклусу студија на којима је до сада била ангажована као сарадник или одговорни наставник су: Спољнотрговинско пословање, Царински систем и царинско пословање, Међународна трговина, Економска дипломатија, Порези и царине ЕУ и Међународно пословно финансирање. Осим тога ангажована је и на другом циклусу, тј. мастер студијама за извођење наставе из предмета Институције Европске Уније и вјешби из предмета Међународне финансије. Такође, др Весна Петровић на Економском факултету, Брчко, Универзитета у Источном Сарајеву изводи наставу из предмета Међународна економија задње 4 године.

На студентским анкетама, спровођеним од стране Универзитета свих претходних година на нивоу семестра, добијала је високе оцјене и похвале студената за

професионалност, одговорност и посвећеност педагошком процесу.
Члан је организационог одбора Међународног научног скупа "Еконбиз" на Факултету пословне економије Бијељина.
Др Весна Петровић била је стипендиста Британске Владе кроз престижни програм Чивнинг Британског Савјета за младе лидере – „British Council - Chevening Scholarship“ за постдипломске студије у Енглеској. Била је стипендиста је Министарства науке и технологије Владе Републике Српске при изради докторске тезе. Такође, била се стипендиста Министарства науке и технологије Владе Републике Српске за студијски боравак на London School of Economics and Political Science (LSE). У више наврата реализовала је студијско-истраживачке посјете универзитетима и факултетима – London School of Economics, Senate House Library, University of London.

Образовна дјелатност послје последњег избора/реизбора

1. Менторство други циклус студија:

- 1) Цвија Мишић; назив рада „Перспективе приступања Босне и Херцеговине Европској унији“; Факултет пословне економије Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Међународна економија
- 2) Бојана Пантић; назив рада „Могућност повећања извоза пољопривредних производа из Републике Српске/Босне и Херцеговине у Европску унију“; Факултет пословне економије Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Међународна економија

2. Чланство у комисијама за одбрану мастер радова:

- 1) Јелена Мичић; назив рада „Заштита права потрошача под окриљем Европске уније“; Факултет пословне економије Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Пословно право
- 2) Жељка Бојић; назив рада „Конкурентска позиција предузећа и управљање иновацијама“; Факултет пословне економије Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Менаџмент
- 3) Раде Шкорић; назив рада „Утицај уласка Хрватске у Европску унију на земље ЦЕФТА, са посебним освртом на Босну и Херцеговину и Србију“; Факултет пословне економије Бијељина Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Међународна економија
- 4) Наташа Марковић; назив рада „Lohn послови као стратегија изласка на инострано тржиште“; Економски факултет Брчко Универзитета у Источном Сарајеву; УНО Предузетништво

3. Чланство у комисијама за одбрану магистарских радова:

- 1) Дејан Гојковић; Економски факултет Универзитета у Бања Луци; УНО Међународна економија
- 2) Милица Сладојевић; Економски факултет Универзитета у Бања Луци; УНО Међународна економија

4. Чланство у комисијама за одбрану докторских дисертација:

- 1) Андријана Мркајић Атељевић; назив докторске дисертације „Утицај стандарда Европске уније на конкурентност и одрживост развоја туризма у Босни и Херцеговини“ Факултет пословне економије, Бијељина,

Резултати студентских анкета штампане из базе за период 2014-2020:

Резултати студентских анкета по академским годинама су следеће: 2014/15(1) 4,87; 2014/15(2) 4,79; 2015/16(1) 4,74; 2015/16(2) 4,66; 2016/17(1) 4,77; 2017/18(2) 4,85; 2018/19(2) 4,75; 2019/20(1) 4,73, што чини просјечну оцјену за читав период 4,77.

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Др Весна Петровић је члан тима за међународне пројекте Универзитета у Источном Сарајеву, учествовала је на више пројеката као стручни сарадник. На основу Уговора о обављању пројектних активности бр. 06-14/20 закљученог 03.01.2020. (приложен у конкурсној документацији), од датума закључења до окончања пројекта доц. др Весна Петровић је члан пројектног тима у оквиру Пројекта:

1) Strengthening capacities for the implementation of dual education in BiH higher education/DUALSCI

Учествовала је и на 2 пројекта имплементирана у сарадњи са градском управом Града Бијељина, Одсјек за локални економски развој и европске интеграције и то:

- 1) „Континуираном институционалном сарадњом до одржибих раних мјеста у Бијељини“
- 2) „(На)учи и (за)ради“ (у конкурсној документацији приложено је писмо препоруке).

Кандидаткиња је члан редакционих одбора више регионалних научних конференција (конференција са међународним учешћем Економског факултета у Нишу, Економског факултета, Приштина), као и рецензент издања часописа као што су Acta Economica, Економске теме, Нови економист, итд.

Кандидаткиња је била Координатор за активности израде годишњих самоевалуционих извјештаја Факултета пословне економије у Бијељини неколико година уназад. Учествовала је на више пројеката финансираних од стране ЕУ Едукацијско-дебатно такмичење „ЕУ и Ти“ Канцеларије Високог Представника ЕУ у БиХ, на коме су студенти Факултета пословне економије освојили прво мјесто и награду посјету институцијама ЕУ у Бриселу. Била је сарадник је и на пројектима програма СИГМА, Европске Комисије и стручни сарадник мисије Свјетске Банке у БиХ на различитим пројектима и пројектним активностима. Др Весна Петровић похађала је различите обуке из области међународног развоја, менаџмента пројеката, европских интеграција, стратегија смањења сиромаштва, родне равноправности, финансијског менаџмента у Лондону, Оксфорду, Прагу, Бриселу, Глазгову. Активно користи Енглески језик.

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА

Након што је констатовала да је пристигла пријава на Конкурс уредна, потпуна и благовремена, Комисија је интервју заказала за петак, 07.05.2021. године у 11,45, у Центру за Високо образовање Факултет пословне економије Универзитета у Источном Сарајеву у Бијељини. С обзиром на то да акти Универзитета допуштају да се интервју обави пред два члана комисије, трећи члан комисије се укључио путем средстава електронске комуникације. Интервјуу су присуствовали проф. др Марко Маловић предсједник комисије и проф. др Бранко Крсмановић, члан Комисије. Члан Комисије, проф. др Горан Поповић се укључио путем видео позива. Интервјуу је приступила кандидат доц. др Весна Петровић.

Комисија је обавила разговор са кандидатом доц. др Весном Петровић уз постављање питања из уже научне области Међународна економија, на која је кандидат дала задовољавајуће одговоре. Чланови Комисије разговарали су са кандидатом о њеном досадашњем научном и наставном раду. Кандидат је навела да је професионално везана за Факултет пословне економије Универзитета у Источном Сарајеву од 2008. И да има намјеру да се додатно професионално и стручно усавшава и напредује. Након успешно обављеног интервјуа, и прегледане приложене документације, Комисија је једногласно донела закључно мишљење.

7. ИНФОРМАЦИЈА О ОДРЖАНОМ ПРЕДАВАЊУ ИЗ НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА КОЈИ ПРИПАДА УЖОЈ НАУЧНОЈ/УМЈЕТНИЧКОЈ ОБЛАСТИ ЗА КОЈУ ЈЕ КАНДИДАТ КОНКУРИСАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 93. ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ

С обзиром на то да је Законом о високом образовању предвиђено да кандидат за избор у научно-наставно звање, који раније није изводио наставу у високошколским установама треба да одржи предавање, а да је кандидат др Весна Петровић већ изводила наставу на високошколским установама од 2008. године до данас, у звању вишег асистента и доцента, предавање није одржано.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ		
Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава.		
Кандидат др Весна Петровић		
Минимални услови за избор у звање	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<i>Навести списак минимално прописаних услова</i>		
1) Један изборни период у звању доцента	Испуњава	Кандидаткиња је провела изабрана у звање доцента на ужу научну област Међународна економија на Факултету пословне економије, Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву Одлуком Сената Универзитет у Источном Сарајеву, број:01-С-486-ХVII/16, од 09.09.2016. године.
2) Најмање пет (5) научних радова из области за коју се бира, објављених у научним часописима и зборницима са рецензијом након избора у звање доцента	Испуњава	Након стицања звања доцента, кандидаткиња је објавила четрнаест (14) научних радова из области за коју се бира; од којих је један рад штампан као поглавље у књизи од међународног значаја, а 13 радова је објављено у научним часописима и зборницима са рецензијом.
3) Објављена књига (научна књига, монографија или универзитетски уџбеник) или патент, односно оригинални метод у одговарајућој научној области, признат као заштићена интелектуална својина, након избора у звање доцента	Испуњава	Након избора у звање доцента, кандидаткиња је била коаутор једне научне књиге/монографије под називом „Царинско пословање“ аутора проф. др Паје Панића и доц. др Весне Петровић (издавач Факултет пословне економије, Универзитета у Источном Сарајеву). СIP – Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, Бања Лука UDK 339.543(075.8); ISBN 978-99955-45-35-2; COBISS.RS-ID 129916417
4) Да је кандидат био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса	Испуњава	Кандидаткиња има успјешно реализована 2 менторства кандидата за степен другог циклуса – мастер, била је члан 4 комисије за оцјену и одбрану мастер рада, члан комисија за оцјену и одбрану 2 магистарска рада и има 1 чланство у комисији за оцјену и одбрану докторске дисертације.

Комисија констатује да су се на конкурс за избор наставника у звање ванредног професора или доцента за ужу научну област Међународна економија пријавио један (1) кандидат. Након што је извршила детаљан увид у конкурсну документацију, затим анализу и оцјену укупне научне, стручне и наставне активности кандидата, др Весне Петровић, а у складу са члановима 77. и 82. Закона о високом образовању (Службени Гласник РС, бр. 73/2010, 104/2011, 84/2012, 108/2013, 44/2015, 90/2016, 31/2018, 26/2019), члановима 148. и 149. Статута Универзитета у Источном Сарајеву и члановима 5., 6. и 38. Правилника о поступку и условима избора академског особља на Универзитету у Источном Сарајеву, којима су прописани услови за избор у научно-наставна звања наставника, те Правилником о научним и умјетничким областима, пољима и ужим областима (Службени Гласник РС, бр. 22/2009 и 27/2010), Комисија налази да, кандидат др Весна Петровић испуњава све законске услове за избор у звање ванредног професора.

Докторска дисертација, научни чланци и укупна стручна и научна активност кандидата др Весне Петровић орјентисана је на ужу научну област Међународна економија. Такође, кандидат има проведен један изборни период у звању доцента на ужој научној области Међународна економија. Након стицања звања доцента, кандидаткиња Петровић је објавила четрнаест (14) научних радова из области за коју се бира, од којих је један рад објављен као поглавље у научној књизи од међународног значаја, а остали у научним часописима и зборницима са рецензијом и припадају ужој научној области Међународна економија. Након избора у звање доцента, кандидаткиња Петровић је била коаутор једне научне књиге/монографије. Затим, након избора у звање доцента, кандидаткиња Петровић је била члан двије Комисије за оцјену и одбрану магистарског рада, има два успешно реализована менторства кандидата за степен другог циклуса, као и учешће у четири комисије за оцјену и одбрану мастер радова, а била је и члан комисије за оцјену и одбрану једне докторске дисертације.

Стога, имајући у виду приложени конкурсни материјал, изјаве кандидаткиње Петровић током интервјуа, број и квалитет објављених и презентованих научних радова, наставно искуство, као и укупну научно-истраживачку, образовну и стручну дјелатност кандидаткиње, **Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Факултета пословне економије Универзитета у Источном Сарајеву и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да кандидаткиња др Весна Петровић, доцент Факултета пословне економије, Бијељина, Универзитета у Источном Сарајеву, буде изабрана у звање ванредног професора за ужу научну област Међународна економија.**

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е :

1. _____, председник
др Марко Маловић, редовни професор
Факултет пословне економије, Бијељина
Универзитет у Источном Сарајеву

2. _____, члан
др Горан Поповић, редовни професор
Економски факултет Бања Лука
Универзитет у Бањој Луци

3. _____, члан
др Бранко Крсмановић, редовни професор
Факултет пословне економије, Бијељина
Универзитет у Источном Сарајеву

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

Није било издвојеног закључног мишљења.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е :

1. _____

Мјесто: Бијељина
Датум: 12.05.2021.